

Autoreferat

Moja muzyczna edukacja

Urodziłem się w Warszawie w rodzinie skrzypków. Od najmłodszych lat muzyka towarzyszyła mojemu dorastaniu i w naturalny sposób stała się częścią mojego życia i edukacji. Skrzypce były instrumentem, który mnie zafascynował i, którego tajniki zgłębiłem już 30 lat. Muzyka oraz praca z instrumentem wpływała na moją wyobraźnię i wrażliwość a nawet postawę życiową, rozwijała samodyscyplinę, i cierpliwość, uczyła pokory.

Od dzieciństwa miałem szczęście do wspaniałych nauczycieli. Edukację muzyczną rozpocząłem w Szkole im K. Szymanowskiego w Warszawie, gdzie moimi nauczycielami skrzypiec byli mgr S. Winiarski oraz prof. S. Kawalla, kameralistyki uczyła mnie moja Matka Julia Jakimowicz- Jakowicz, świetna kameralistka, członkini Tria Warszawskiego, która zaszczepiła mi miłość do kameralistyki fortepianowej. Ważną postacią w tym czasie był również prof. Sławomir Tomasik, który uczył mnie gry na skrzypcach, potrafił nawiązać świetny kontakt ze mną i umiał zainspirować do mądrego ćwiczenia, co w pedagogice dziecięcej jest chyba najtrudniejsze. Po latach nasze związki z prof. Tomasikiem stały się jeszcze bliższe, miałem wielkie szczęście mieć w Jego osobie znakomitego, mądrego i wnikliwego promotora pracy doktorskiej. W Liceum im. Z. Brzewskiego uczyłem się już u mojego Ojca, Krzysztofa, wybitnego skrzypka i pedagoga. Z Ojcem graliśmy w duecie od najwcześniejszych lat (robimy to do dziś). W tym czasie miałem również lekcje z profesorem Tadeuszem Wrońskim, wybitną postacią polskiej i światowej pedagogiki skrzypcowej, człowiekiem o szerokich horyzontach, zajmującym się nie tylko muzyką i pisaniem o niej książek, ale również lutnictwem, szachami, astrologią, buddyzmem, ezoteryką. Wcześniej obracałem się już wśród uczniów Tadeusza Wrońskiego, osób darzących profesora uznaniem, wdzięcznością i może nawet pewną uległością, jak w stosunku do dużo starszego, wymagającego, ale kochającego Ojca. Teraz mogłem uczestniczyć osobiście w kontaktach z profesorem. Pierwsze z nim lekcje napępiały mnie obawą, ale później stały się dla mnie wielką przyjemnością, gdyż pracowaliśmy nad utworem, który do

dziś jest jednym z moich ukochanych – *Koncertem skrzypcowym op.77* Johannesa Brahmsa. Profesor wymagał ode mnie wielkiego tonu, pokazywał palcowania, do których „doszedł” po wielu latach pracy nad tym utworem. Spotkania w domu przy ul. Promyka w Warszawie, były już wówczas dla mnie czymś specjalnym, miałem poczucie uczestniczenia w przekazywanej z pokolenia na pokolenie skrzypcowej tradycji.

W 2000 roku rozpocząłem studia na warszawskiej Akademii Muzycznej im. F. Chopina (obecnie Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina), w klasie skrzypiec mojego Ojca, Krzysztofa Jakowicza. Z Ojcem przygotowywałem się do koncertów solowych z orkiestrami symfonicznymi oraz recitali z fortepianem, pracowaliśmy nad szerokim repertuarem, wielką wagę przykładając do muzyki polskiej. Mój Ojciec, wybitny skrzypek i solista, zaszczepił we mnie miłość do muzyki polskiej, m.in. Wieniawskiego, Lipińskiego, Szymanowskiego, Karłowicza, a także Panufnika, Pendereckiego i Lutosławskiego, z którym łączyły mojego Ojca więzi przyjaźni. Lutosławski zapraszał mojego Ojca do polskich prawykonawstw swojej muzyki skrzypcowej. Wspólnie koncertowali. Niezliczone opowieści o tej współpracy, godziny spędzone na podsłuchiwaniu ćwiczeń Ojca, obecność tej wielkiej muzyki w naszym domu wpłynęła na moją własną fascynację kompozytorem a później na decyzję co do wyboru tematu pracy doktorskiej, „Muzyka skrzypcowa Witolda Lutosławskiego - zagadnienia artystyczno- wykonawcze”. Pięknym zwieńczeniem mojej pracy i zainteresowań Lutosławskim było przyjęcie mnie w 2015 roku do grona członków Towarzystwa Lutosławskiego, którego celem jest roztaczanie opieki nad spuścizną artystyczną i duchową po Witoldzie Lutosławskim oraz propagowanie Jego twórczości.

Dorastanie w domu muzyków wiązało się z uczestnictwem w wielu koncertach, próbach, spotkaniach z przyjaciółmi moich rodziców. Wśród nich było wielu wybitnych muzyków, partnerów muzycznych Ojca, dyrygentów, kompozytorów i instrumentalistów, takich jak m.in. Jerzy Maksymiuk (przyjaciel Ojca od czasów studiów), Jerzy Semkow, Pinchas Steinberg, Wojciech Michniewski, Tadeusz Strugała, Tomasz Bugaj, Mirosław Jacek Błaszczyk, Michael Zilm, Agnieszka Duczmal, Krystyna Borucińska, Waldemar Malicki, Joanna Bocheńska, Kazimierz Michalik, Daniel Szafran, Andrzej Orkisz, Tomasz Strahl, Stefan Kamasa, Jadwiga Mackiewicz, Krzysztof Penderecki, Jerzy Derfel, Sławomir Czarnecki. Spotkania te

pozostawiły we mnie wiele pięknych i fascynujących wspomnień, spowodowały, że czułem się częścią tego muzycznego świata.

Występy solowe

Występowałem jako solista z większością orkiestr filharmonicznych w Polsce, m.in. w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie, Katowicach, Zielonej Górze, Jeleniej Górze, Wrocławiu, Opolu, Łodzi, Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu, Gdańsku, Szczecinie, Koszalinie, jak również z NOSPR w Katowicach, Sinfonią Varsovią, Elbląską Orkiestrą Kameralną, Radomską Orkiestrą Kameralną, Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia *Amadeus*, Orkiestrą Kameralną *Aukso*, Orkiestrą Kameralną *Leopoldinum*. Orkiestrą Kameralną *Concerto Avenna*.

W 1998 roku, na zaproszenie Krzysztofa Pendereckiego, wystąpiłem na Festiwalu imienia kompozytora w Krakowie, prezentując *Capriccio per violino e orchestra* pod batutą Jerzego Maksymiuka. W 2001 r. zadebiutowałem z *Filharmonikami Monachijskimi* pod dyrekcją Pinchasa Steinberga, wykonując *I Koncert skrzypcowy* Karola Szymanowskiego. Od tego czasu występowałem jako solista z wieloma renomowanymi orkiestrami w Europie i na świecie, m.in. z Orchestra del Maggio Musicale we Florencji, Filharmonią Czeską w Pradze, Orchestra di Santa Cecilia w Rzymie, Filharmonią Drezdeńską, Orchestre de la Suisse Romande w Genewie, Orquesta Nacional w Madrycie, Royal Stockholm Philharmonic, Orquesta Sinfônica do Estado de São Paulo, Orquesta Filarmonica de la OFUNAM w Meksyku, Concerto Köln. Współpracowałem z takimi dyrygentami, jak Pinchas Steinberg, Jerzy Semkow, Antoni Wit, Jerzy Maksymiuk, Jacek Kaspszyk, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Yan Pascal Tortelier, Eiji Oue, Marek Pijarowski, Krzysztof Penderecki, Agnieszka Duczmal, Kirill Karabits, Michail Jurowski, Marc Minkowski czy Stefan Solyom. W latach 2009 oraz 2011 na zaproszenie Antoniego Wita brałem udział jako solista w tournées koncertowych Orkiestry Filharmonii Narodowej w Wielkiej Brytanii. Ważnymi koncertami solowymi z orkiestrami były występy z *II Koncertem skrzypcowym* Karola Szymanowskiego z Sinfonią Varsovią pod batutą Marca Minkowskiego w Sali Bozar w Brukseli (17.11.2011), pod batutą J. Maksymiuka w Sali im. P. Czajkowskiego w Moskwie (16.10.2012), podczas Koncertu *Sarasate Live!* z muzyką H. Wieniawskiego i Pablo de Sarasate inauguracyjnego XII Międzynarodowy Konkurs

Skrzypcowy im. P. Sarasatego w Pampelonie w Hiszpanii z Orquesta Sinfonica de Navarra pod batutą Antoniego Wita (28.06.2015), Wielki Koncert w Stulecie Polskiego Sejmu Ustawodawczego gdzie wykonałem *Polonez Koncertowy A -dur, op. 21* H. Wieniawskiego z Orkiestrą Opery Narodowej pod batutą Jose Maria Florencio w Sali Teatru Narodowego – Opery Narodowej w Warszawie (19.02.2019).

Muzyka kameralna – moja pasja

Od 2000 r. stale współpracuję z pianistą Bartoszem Bednarczykiem. Wspólnie nagraliśmy kilka płyt CD, które cieszyły się uznaniem tak krytyki, jak i środowiska muzycznego. Wśród nich znalazły się takie pozycje jak: *Subito* dla Polskiego Radia, *Beethoven Violin Sonatas* wydanej przez *Subito Records*. Krążek z *Partitą* Witolda Lutosławskiego wydał CD Accord.

Najistotniejszym punktem mojej działalności artystycznej w rozumieniu ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym (art.16 ust.1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. Dz. U. z 2017 r., nr.poz.1789) jest płyta CD nagrana wspólnie z pianistą Bartoszem Bednarczykiem, wydana przez Polskie Radio, zawierająca Recital Schubertowski. Głównym zamysłem powstania płyty było nagranie wyjątkowego utworu, *Fantazji C-dur, D.934* na skrzypce i fortepian. Arcydzielo o niezwykłej rozpiętości wyrazowej i śmiałej strukturze kompozycyjnej wykracza poza czasy, w których powstało. Jej piękno i artyzm doceniono dopiero w następnym stuleciu. Odmienność *Fantazji* oraz bardzo wysokie wymagania techniczne, jakie stawia przed muzykami sprawiają, że nawet dziś nie jest ona często wykonywana, a nagranie utworu jest prawdziwym wyzwaniem dla każdego duetu skrzypcowo-fortepianowego. Nasza rejestracja jest jak mi wiadomo pierwszą w historii dokonaną przez polskich artystów. Dopelnienie nagranych utworów stanowią utwory ukazujące wielką różnorodność twórczości Schuberta na ten zestaw instrumentów: pełne energii, ekstrawertyczne, momentami parodystyczne *Rondo h-moll, D985*, oraz *Sonata a-moll, D.382* – kompozycja wcześniejsza, w swym wyrazie bardziej intymna, skupiona, wpisująca się w nurt domowego muzykowania, można rzec – na wskroś “schubertowska”.

Nagranie to stanowi w moim przekonaniu moje najważniejsze osiągnięcie artystyczne i może być w związku z tym podstawą starań habilitacyjnych.

Innym ważnym wydarzeniem w moim muzycznym życiu było spotkanie ze skrzypkiem i dyrygentem – Thomasem Zehetmair, muzykiem którego nagrania fascynowały mnie od dłuższego czasu. Po udziale w prowadzonym przez niego w Weimarze w 2005 roku kursie mistrzowskim, Zehetmair zaproponował mi członkostwo w swoim kwartecie smyczkowym. Sposób gry Zehetmaira, podejście do wykonawstwa nastawione na odkrywanie ważnych aspektów stylu i epoki, zmieniły w znaczący sposób moje pojmowanie muzyki. Szczególny jest styl pracy naszego zespołu. Przygotowujemy zwykle jeden program koncertowy w sezonie ucząc się nowych dzieł na pamięć. Jest to bardzo rzadkie w przypadku kwartetów smyczkowych. Muszę przyznać, że takie opanowywanie pamięciowe trudnych partii II skrzypiec kwartetów Hindemitha, Bartoka, ale też utworów klasyków, bardzo wzmocniło ten element gry w moim wykonawstwie solistycznym. Z *Zehetmair Quartet* odbyliśmy wiele międzynarodowych tournée, grając w znakomitych salach koncertowych, m.in. Filharmonii Berlińskiej, Konzerthaus i Musikverein w Wiedniu, Wigmore Hall w Londynie. Nagraliśmy wspólnie dwie płyty dla wytwórni ECM. Nagranie *V Kwartetu smyczkowego Bartóka* i *IV Kwartetu smyczkowego Hindemitha* otrzymało wiele świetnych recenzji w specjalistycznej prasie na całym świecie, zostało również uhonorowane nagrodą *Diapason d'Or* roku 2007. *Zehetmair Quartet* otrzymał nagrodę im. Paula Hindemitha, miasta Hanau.

W latach 2008-2014 byłem prymariuszem Lutosławski Quartet. Z tym zespołem dokonałem m.in. nagrania wszystkich siedmiu *Kwartetów smyczkowych Grażyny Bacewicz* dla firmy Naxos, oraz premierowego nagrania *II kwartetu smyczkowego Pawła Mykiety*. Wielokrotnie występowaliśmy na międzynarodowych festiwalach takich jak *Festiwal „Łańcuch”* w Warszawie, *Klara Festival* w Brukseli, *Międzynarodowy Festiwal Muzyczny w Tongyeong* w Korei Południowej, *Hong Kong Arts Festival*. Koncertowaliśmy również w *Kioi Hall* w Tokio i w *Forbidden City Hall* w Pekinie. Występowaliśmy ze znakomitymi muzykami m.in pianistami Garrickiem Ohlsonnem, Bruno Canino, Paulem Guldą, klarncistą Michelelem Lethikiem, wiolonczelistami Andrzejem Bauerem i Ursulą Smith.

Uczestniczę również w wielu składach kameralnych z kameralistami polskimi i zagranicznymi. Instytut Fryderyka Chopina zaproponował mi uczestnictwo w zespole muzyków grających w różnych składach. Wśród nich znaleźli się m.in. Anna Maria Staśkiewicz, Marcin Zdunik, Katarzyna Budnik, Andrzej Bauer, Paweł Wakarecy. Wyjątkowym wydarzeniem był koncert na *Festiwalu Marthy Argherich* w Lugano (24.06.2016), podczas którego wykonaliśmy wraz z pianistą Nelsonem Goernerem, kontrabasistą Sławomirem Rozlachem, altowiolistką Katarzyną Budnik, oraz wiolonczelistą Marcinem Zdunikiem *Kwintet fortepianowy* Józefa Nowakowskiego.

Niezwykłym projektem, w którym biorę udział od 2015 roku jest Międzynarodowy Festiwal *Musethica*, którego celem jest z jednej strony tworzenie muzyki kameralnej na najwyższym poziomie i edukacja młodych muzyków, a z drugiej strony promocja muzyki klasycznej i „dostarczanie” jej szerokiej publiczności. Koncerty odbywają się w większości w miejscach publicznych: szkołach, szpitalach, więzieniach, hospicjach, jednak koncerty wieńczące Festiwal mają miejsce w renomowanych salach koncertowych. Młodzi muzycy, mentorzy muzyczni oraz repertuar są starannie dobierani według ich umiejętności i wysokiej klasy. Nauczycieli w programie edukacyjnym *Musethica* nazywani są mentorami: to oni intensywnie przygotowują koncerty wraz z młodymi muzykami podczas wykładów mistrzowskich, których udzielają w ramach programu nauczania *Musethica*. Jedną z wyróżniających cech Festiwalu jest to, że mentorzy występują na koncertach razem ze swoimi uczniami. Ta metodyka stawia wysokie wymagania nauczycielom i stanowi wyzwanie dla młodych muzyków. Ta interakcja pomiędzy mentorami i uczniami poprzez próby i koncerty jest kluczowym elementem programu nauczania *Musethica*. Innym założeniem, które ma według mnie głęboki sens i wspaniałe działa z korzyścią tak dla młodych muzyków jak i dla publiczności jest możliwość częstych występów, prawdziwego dzielenia się muzyką i swoimi umiejętnościami. Młody muzyk musi regularnie występować przed publicznością. Jednakże, ten ważny element nie jest włączony w tradycyjny system nauczania muzyki klasycznej. Akademie muzyczne niestety proponują jedynie bardzo ograniczoną ilość występów, jak koncerty klasowe czy wydziałowe, które przeważnie mają miejsce raz lub dwa razy w ciągu semestru. Podczas tych koncertów studenci znajdują się pod silną presją psychologiczną, będąc oceniani przez swoich kolegów i nauczycieli. Ten typ koncertów działa jak sprawdzian

i w takich warunkach granie z muzyczną wyobraźnią jest praktycznie niemożliwe. Emocje, które podczas tych koncertów odczuwają młodzi artyści, takie jak strach, stres, wstyd czy presja konkurencyjna spowalniają komunikację w płacie czołowym mózgu odpowiedzialnym za wyuczone działania ruchowe. Aby być dobrym muzykiem klasycznym należy rozwinąć intuicję muzyczną, żeby grać nie „technicznie”, czy „mechanicznie”, lecz artystycznie. *Musethica* to niezwykle szybko rozwijająca się organizacja, która ma swoje oddziały w wielu krajach Europy i świata. Do tej pory brałem udział jako mentor w trzech edycjach Festiwalu (Izrael 2015, Hiszpania 2016, Izrael 2018). Każda z nich pozostawiła we mnie niezapomniane przeżycia wspólnoty międzyludzkiej, radości dzielenia się muzyką i była ogromną inspiracją dla moich własnych występów koncertowych. Jestem członkiem Międzynarodowego Komitetu Artystycznego Festiwalu *Musethica*, który jest odpowiedzialny za wybór młodych muzyków biorących udział w Festiwalach.

Pedagogika

Pedagogika to ważna część mojego muzycznego życia, z którą związany jestem od piętnastu lat. Uczyć innych skrzypków to wyzwanie. Staram się w mojej pracy skupiać nie tylko na grze skrzypcowej, ale przede wszystkim uczyć miłości do muzyki. Próbuję w młodych adeptach zaszczepiać fascynację każdą frazą i kolorem brzmienia. Razem ze swoim podopiecznym zagląbam się w tekst muzyczny często dobrze znanego mi dzieła, by odczytać je na nowo. Wspólnie szukamy w nim aspektów muzycznego piękna, ciekawej kolorystyki, oddechów, artykulacyjnych wyzwień. Punktem wyjścia dla mnie jest nie tylko wyszukiwanie niedociągnięć w grze młodych skrzypków (to jest naszym jakże ważnym „chlebem powszednim”), ale przede wszystkim chęć niesienia pomocy młodemu muzykowi w samodoskonaleniu i odnalezieniu indywidualnego spojrzenia na wykonywane dzieło. Najpiękniejsze w tym jest to, że każdy uczeń jest inny i do każdego trzeba znaleźć „właściwy klucz”, aby pomóc mu odnaleźć własną drogę.

Od 2004 roku zacząłem swoją pedagogiczną działalność najpierw jako asystent, a po uzyskaniu w roku 2014 stopnia doktora sztuk muzycznych na stanowisku adiunkta UMFC. Obecnie prowadzę zajęcia indywidualne ze studentami na Uniwersytecie Muzycznym F. Chopina w Warszawie. Kontynuuję tym samym tradycję rodzinną, gdyż

moi rodzice są emerytowanymi nauczycielami akademickimi tej samej uczelni. W 2018 roku podjąłem również pracę na Wydziale Wokalno-Instrumentalnym AM w Katowicach. Prowadziłem wykłady na wielu kursach skrzypcowych i kameralnych oraz masterclass w Polsce i za granicą, m.in. w AM w Katowicach, w YST Conservatory w Singapurze (wraz z Lutosławski Quartet, 2013), w Tokyo (Santory Hall wraz z Zehetmair Quartet, 2006 rok), podczas Czarnoleskiego kursu skrzypcowego (2017, 2018), podczas Festiwalu Ensemble (Zamek Książ w latach 2010-2018), Musethica (Izrael, Hiszpania 2014, 2015, 2018). Moi studenci są laureatami wielu nagród konkursów skrzypcowych, jak również mają na swoim koncie wygrane konkursy do orkiestr (m.in. Sinfonia Varsovia, NOSPR, Sinfonia Iuventus, Theater Munster, Opernhaus Zurich).

A handwritten signature in blue ink, reading "Jacek Jachowicz". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J'.